

MESLEK YÜKSEKOKULLARI MUHASEBE VE VERGİ BÖLÜMLERİNDEKİ MUHASEBE EĞİTİMİ VE BÖLÜMÜN GELECEĞİ HAKKINDA BİR ARAŞTIRMA: MALATYA MESLEK YÜKSEKOKULU UYGULAMASI

Fikret OTLU*

Ahmet Fethi DURMUŞ**

Bilal SOLAK***

ÖZET

Meslek Yüksekokulları gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde işletmelerin vasıflı ara eleman ihtiyacını karşılamada büyük önem arz etmektedir. Muhasebe ve vergi bölümleri de bu amaca önemli ölçüde meslek elemanı yetiştirerek hizmet etmiştir. Çalışmamızın amacı meslek yüksekokullarındaki muhasebe ve vergi bölümü öğrencilerinin bu program ile ilgili düşünce ve beklentilerinin saptanmasıdır. Bu amaçla, 2010-2011 Bahar yarıyılında eğitimine devam eden 560 öğrenci üzerinde yapılan anket çalışmasının neticesinde muhasebe ve vergi bölümü öğrencileri aldıkları teorik eğitimin ve bu teorik eğitimi destekleyecek uygulama eğitimlerinin yetersiz olduğunu, fiziki ve teknolojik olanaklara yeterince sahip olmadıklarını belirtmiştir. Ayrıca, 2008 yılında 3568 sayılı kanunda yapılan değişiklikle serbest muhasebeci unvanının kaldırılması bu programlarda okuyan öğrencilerin meslek elemanı olma olanaklarını ellerinden aldığı için programın geleceğine bakışlarının olumsuz olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Muhasebe ve Vergi Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Muhasebe Eğitimi.

Jel Sınıflandırması: M40, M49

A Survey Into Accounting Education And Its Future In The Programs Of Accounting And Tax Applications At Vocational High Schools: Application Of Malatya Vocational High School

ABSTRACT

Vocational High Schools play an important role for supplying the qualified intermediate member in developed and developing countries. The department of accounting and tax applications serves the same purpose. The aim of this study to determine the thoughts and expectations of students in the accounting and tax applications departments which are relevant their departments. For this reason, a questionnaire applied to the 560 students which are still continuing one's education in 2010-2011 spring semesters. In the consequence of this questionnaire study the students had indicate and, they couldn't get physical and technological facilities enough. Also, it has been confirmed the students have a pessimistic (poor) view to the future of program because the modification made in the law no. 3658 removed the job title of public accountant and taking away the opportunity to be member of profession from students which are still studying in this departments.

Keywords: The Department of Accounting and Tax Applications, Vocational High School, Accounting Education.

Jel Classification: M40, M49

* Doç. Dr. Fikret Otlı, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, fikret.otlu@inonu.edu.tr

** Arş. Gör., Ahmet Fethi Durmuş, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, ahmet.durmus@inonu.edu.tr

*** Arş. Gör. Bilal Solak, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, bilal.solak@inonu.edu.tr

1.GİRİŞ

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sanayi ve hizmet sektörlerindeki karşılaştıkları önemli sorunlardan birisi vasıflı “Ara Eleman” eksikliğidir. Gelişmiş ülkeler, bu eksikliği karşılayan mesleki ve teknik eğitim kurumlarına daha fazla önem vermektedirler. Özellikle birçok gelişmiş ülkede ekonomik kalkınmanın itici gücü bu kurumlarda yetiştirilmiş ara elemanlar olmuştur (Büte, 2010:175).

Ülkemizde her geçen gün artan ara eleman ihtiyacını ülkemizin çeşitli bölgelerinde kurulmuş olan meslek yüksekokulları sağlamaktadır. Meslek yüksekokulları çeşitli alanlarda vermiş oldukları mesleki eğitimler ile işletmelerin ara eleman ihtiyacını karşılamayı hedeflemektedir. Bu alanlardan biri de muhasebedir. Muhasebe programlarının amacı ön lisans düzeyinde verilecek eğitimlerle, işletmelerin ihtiyacı olan ön muhasebe elemanlarının yetiştirilmesidir. (Özdemir, 2010:103). Nitekim meslek yüksekokullarının muhasebe ve vergi bölümü ön lisans mezunları aldıkları iki yıllık eğitimlerle, uzun yıllardan beri ülkemiz işletmelerini ön muhasebe elemanı ihtiyacını karşılamış ve halen karşılamaya devam etmektedir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile yapılan değişiklikler muhasebe mesleğinin güncelliği ve geçerliliğini arttırmıştır. Muhasebe meslek mensuplarının Yeni Türk Ticaret Kanunu ile denetim yetkisine kavuşturulması, şirketlerde yeni görev ve sorumluluklara sahip olması ile bu mesleğin önemi bir kat daha artmıştır. Ayrıca yeni TTK’ ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS)’nin sadeleştirilmiş biçimi olan KOBİ TFRS’leri uygulama zorunluluğu getirilmesi, bunları uygulayacak olan muhasebe meslek mensuplarına önemli ölçüde gereksinim duyulmasına neden olacaktır.

Ancak, 2008 yılında, 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik Ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu’nda yapılan değişiklikle Muhasebe ve Vergi programı mezunlarının kariyer seçeneklerinden biri olan “ Serbest Muhasebeci” unvanı kaldırılmıştır (Gücenme Gençoğlu, İşseveroğlu, 2010:29). Bu uygulama ile meslek elemanı yetiştiren meslek yüksekokullarının işlerliği azaltıldığı gibi meslek mensuplarının artacak iş yüklerini hafifletecek meslek elemanlarının yetiştirilmesinin sonlandırılması büyük bir çelişki yaratmaktadır.

Bu çalışma İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi bölümünde eğitim gören I. ve II. Sınıf öğrencilerinin bölüm hakkında düşüncelerini ortaya koymak, öğretim elemanları ile iletişim düzeylerini belirlemek, 2008 yılındaki 3568 sayılı meslek yasasında yapılan değişiklikle “ Serbest Muhasebeci” unvanının kaldırılması hakkındaki bilgi düzeylerini ölçmek ve ayrıca yasada yapılan değişiklikle ilgili bilgisi olmayan öğrencilerin, bilgileri olsaydı Muhasebe ve Vergi bölümünü tercih edip etmeyeceklerini ortaya çıkarma amacına yönelik olarak yapılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Demir ve Çam (2006), meslek yüksekokuluna kayıtlı öğrencilerin muhasebe öğreniminde başarısızlıklarının nedenlerini ortaya çıkarmaya yönelik bir araştırma yapmışlardır. Çalışmanın sonucunda;

- Meslek yüksekokullarında muhasebe teknolojilerinin etkin bir şekilde kullanılmadığı,
- Öğrenci memnuniyetinin göz ardı edildiği,
- Öğrencilerin demografik ve sosyolojik özellikleri uygun eğitim anlayışının benimsenmeyip bütün öğrencilere aynı eğitim metodunun uygulanması başarısızlık nedenleri olarak saptanmıştır.

Eleren ve Kayahan (2007) çalışmalarında, meslek yüksekokulu muhasebe programlarına kayıtlı öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik düşüncelerinin neler olduğu yönünde araştırma yapmışlardır. Çalışmalarının sonucunda muhasebe programında okuyan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun sınavsız geçiş ile gelen meslek lisesi öğrencileri oldukları saptanmıştır. Muhasebe bölümünün iş olanakları en fazla olan bölüm olarak görülmesi, çalışmanın bir diğer bulgusudur.

Yardımcıoğlu ve Büyükşalvarcı (2007), muhasebe eğitiminde meslek yüksekokullarının yeterliliğini ve meslek yüksekokulu muhasebe programlarının tercih edilme nedenlerini araştırmışlardır. Çalışmalarının sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin % 48,8 gibi büyük bir oranda ÖSS sisteminden kaynaklı olarak bölümde olduklarını ifade etmişlerdir.

Demir ve Subaşı (2008), meslek yüksekokulları, muhasebe programlarına sınavsız geçen öğrencilerin profillerini ve muhasebe mesleğine bakış açılarını ortaya çıkarmaya yönelik yapmış oldukları çalışmalarında; Bilecik ve Eskişehir illerindeki meslek liselerinin son sınıf öğrencilerine yönelik anket uygulaması yapmışlardır. Çalışmalarının sonucunda, öğrencilerin sınavsız olarak muhasebe programlarına geçiş haklarına olmasına karşın çok az oranda bu hakkı kullanmak isteyen öğrenci olduğu geriye kalan öğrencilerin ÖSS girmek istediklerini ifade etmişlerdir. Çalışmanın bir diğer sonucu ise, öğrencilerin muhasebe mesleğinin iş olanakları en fazla olan meslekler arasında görmeleridir.

Özcan ve diğerleri (2009), muhasebe programı öğrencilerinin demografik yapılarının muhasebe mesleğine yönelik tutumlarını etkileyip etkilemediğini araştırmışlardır.

Gücenme Gençoğlu ve İşseveroğlu (2010), meslek yüksekokullarında verilen eğitimin muhasebe mesleğine katkısı TESMER kaynaklarından elde edilen veriler üzerinden değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Çalışmanın sonucunda 2004 yılında meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin lisans mezunu olan öğrencilere göre sınavlarda daha başarılı oldukları saptanmıştır. 2008 yılına kadar meslek yüksekokullarının sayısındaki hızlı artışa rağmen başarı oranı çok düşük olduğu görülmüştür.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmada amaçlanan; Malatya Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Bölümü öğrencilerinin örneklem alınarak diğer tüm meslek yüksekokulu muhasebe bölümü öğrencilerine de ışık tutacak bir çalışma yapmaktır. İçerik olarak çalışmanın amacı öncelikle 3568 Sayılı yasada meydana gelen değişiklik ile ilgili bilgi düzeylerini belirlemek ve geleceklerini etkileyen bu önemli değişiklikler karşısında muhasebe mesleğine bakışlarını değerlendirmektir. Bu genel amacın yanında okullarında aldıkları eğitim, eğitimi veren öğretim elemanları ve bu eğitimi destekleyen fiziksel ve sosyal yapıların yeterliliği konularında görüşlerini tespit etmek gibi özel amaçlar araştırılmaya çalışılmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Araştırmamızın evrenini Malatya Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada yöntem olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda yapılan araştırmamıza 2010-2011 bahar yarıyılında eğitim gören 560 öğrenciden 300 öğrenci cevap vermiş bunlardan anketi bazı nedenlerle tam olarak yanıtlamayan 48 öğrenci kapsam dışı tutulmuş ve 252 öğrenci ile yapılan anketler çalışmada değerlendirmeye tabi tutularak analiz edilmiştir.

5. VERİLERİN ANALİZİ

Hazırlanan anket çalışması bire bir karşılıklı olarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler sınıflandırılmış ve belirli gruplara ayrılmıştır. Daha sonra bu veriler SPSS 19 paket programı kullanılarak analiz edilmiş ve elde edilen tablolar yorumlanmıştır. Verilerin analizi ve yorumlanmasında frekans analizi ve ölçeklendirme yapılmıştır.

6. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Anket soruları ile ilgili olarak ilk önce güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Cronbach's Alpha 0,882 olarak bulunmuştur. Alpha değerinin oldukça yüksek çıktığı ve dolayısı ile anketin güvenilirliğinin yüksek olduğu gözlenmiştir. Verilerden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablolar aracılığı ile yorumlanmıştır.

Tablo 1: 2010-2011 Malatya Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Bölümü Öğrencilerinin Yaş ve Cinsiyet Dağılımı Tablosu

Yaş	Frekans	Yüzde	Cinsiyet	Frekans	Yüzde
18-23	201	79,8	Kız	156	61,9
24-28	36	14,3	Erkek	96	38,1
29-33	9	3,6	Toplam	252	100,0
34-38	4	1,6			
38 ve üstü	2	,8			
Toplam	252	100,0			

Tablo 1 Öğrencilerin yaş ve cinsiyet dağılımını göstermektedir. Tablodan görüldüğü gibi Malatya Meslek Yüksekokulu Muhasebe Bölümü öğrencilerinin % 80'ini 18-23 yaş aralığında olup bu öğrencilerin % 61,9'u kız öğrenci ve % 38'1'i erkek öğrencidir.

Tablo 2: Öğrencilerin Muhasebe Bölümünü ÖSS'deki Tercih Sıralamaları ve Tercih Etme Nedenleri

Tercih Sırası	Frekans	Yüzde	Tercih Etme Nedenleri	Frekans	Yüzde
1-4. Sırada	146	57,9	Aile Tavsiyesi	29	11,5
5-9. Sırada	37	14,7	Çevre Tavsiyesi	31	12,3
10-13. Sırada	22	8,7	Eğitim Sonrası İş Olanaklarının Fazla Olması	63	25,0
14-18. Sırada	23	9,1	Meslek lisesi Çıkışlı olmam	72	28,6
19 ve üstü	24	9,5	Diğer	57	22,6
Toplam	252	100,0	Toplam	252	100,0

Tablo 2, öğrencilerin lisans yerleştirme sınavında muhasebe bölümünü kaçınıcı sırada tercih ettiğini ve bu tercihte etkili olan unsurları göstermektedir. Tablodan görüldüğü gibi 146 öğrenci, ankete katılan öğrencilerin % 57,9'u, muhasebe bölümünü 1-4. sırada tercih etmişlerdir. Buna etki eden unsurlar içerisinde ilk sırada meslek lisesi çıkışlı olmaları ve sınavsız geçiş hakkına sahip olmaları gelmektedir. Diğer önemli bir etkenin ise eğitim sonrasında iş olanaklarının fazla olduğunu düşünmeleri olduğu görülmektedir. Öğrencilerden bu etkenlerin dışında başka bir etkenin olup olmadığı ve varsa diğer kategorisinde belirtmeleri istenmiştir. % 22,6'lık kısım diğer olarak belirtmiştir. Bu kategori incelendiğinde öğrenciler anket sorusunda sunulan etkenlerin dışında, 57 öğrencinin 16'sı başka şansının olmadığını ve puanının bu bölüm için yeterli olduğunu, 14 öğrencinin kendi isteği doğrultusunda tercih ettiğini, 10 öğrencinin rast gele tercih ettiğini, diğer etkenlerin ise yanlış tercih yapmak, aile baskısı şeklinde sıralandığı görülmüştür.

Tablo 3: Muhasebe Dersleri ve İçerikleri İle İlgili Görüşler

Yargı	Dönem başlarında muhasebe derslerinin içerikleri hakkında açıklama yapılmakta ve bir plan oluşturulup dersler bu plana göre işlenmektedir.		Muhasebe derslerinde verilen teorik eğitim yeterlidir.		Teorik dersleri destekleyecek bilgisayarlı muhasebe uygulamaları yeterince yapılmaktadır ve yeterli bilgisayar mevcuttur.		Derslerdeki başarıma katkı sağlamak amacıyla muhasebe dersleri ile ilgili ödevler verilmekte ve ödevler değerlendirilerek sonuçları bizimle paylaşılmaktadır.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	41	16,3	66	26,2	68	27,0	75	29,8
Katılmıyorum	42	16,7	77	30,6	74	29,4	71	28,2
Fikrim Yok	43	17,1	33	13,1	35	13,9	26	10,3
Katılıyorum	82	32,5	52	20,6	46	18,3	58	23,0
Kesinlikle Katılıyorum	44	17,5	24	9,5	29	11,5	22	8,7
Toplam	252	100,0	252	100,0	252	100,0	252	100,0
Yargı	Muhasebe dersleri ile ilgili kitap ve ders notu gibi materyaller mevcuttur.		Muhasebe derslerinde daha iyi eğitim için gerekli olan teknolojik olanaklardan yararlanılmaktadır.		Muhasebe dersleri ve içerikleri bizi çalışma hayatına hazırlamak için yeterlidir		Muhasebe derslerinin içerikleri güncel gelişmelere paralel olarak yenilenmektedir.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	39	15,5	70	27,8	59	23,4	53	21,0
Katılmıyorum	69	27,4	80	31,7	78	31,0	65	25,8
Fikrim Yok	21	8,3	22	8,7	30	11,9	39	15,5
Katılıyorum	91	36,1	48	19,0	66	26,2	69	27,4
Kesinlikle Katılıyorum	32	12,7	32	12,7	19	7,5	26	10,3
Toplam	252	100,0	252	100,0	252	100,0	252	100,0

Tablo 3, öğrencilerin muhasebe dersleri ve içerikleri ile ilgili görüşlerine yönelik sorulan sorulara ve bu sorulara verilen yanıtlara göre hazırlanmıştır. Muhasebe dersleri yapısı gereği anlatılması ve öğrenilmesi diğer teorik derslere nazaran daha özellik arz eden derslerdir. Bu nedenle bu dersler anlatılırken bir plan dâhilinde ve çeşitli materyallerle desteklenerek, ayrıca uygulama yapılarak anlatılması gerekmektedir. Tablo 3, incelendiğinde, öğrencilerin öğretim elemanlarının derse olan hazırlığı ve ders planını dönem başında hazırlayıp dersleri bu plana göre işleyip işlemediği sorusuna % 50 oranında katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt verdiği, geri kalan % 17,1'lik oranının da fikrinin olmadığını ve % 33'lük kısmının ise katılmadığı görülmüştür. Tabloda ayrıca muhasebe derslerinde verilen teorik eğitimin yeterli olup olmadığı, bu teorik derslerde kullanılacak kaynak kitap ve materyallere yeterince sahip olup olmadıkları, bu teorik dersleri destekleyecek bilgisayarlı muhasebe derslerinin işleneceği donanımların yeterince mevcut olup olmadıkları soruları sorulmuştur. Öğrencilerin bu sorulara verdiği cevaplar tablodan

analiz edildiğinde, öğrencilerin yaklaşık % 45,2 sinin birinci sınıfta olması ve teoriye henüz hakim olamamasından dolayı % 56,8'inin teorik derslerin yetersiz olduğunu düşündüğü ve % 13'1'inin konuya dair fikrinin olmadığını görmekteyiz. Öğrencilerin yeterli bilgisayara sahip olma ve bilgisayarlı muhasebe derslerinin yeterliliği konusundaki görüşleri büyük ölçüde olumsuz olmuştur. Öğrencilerin % 60'a yakını bu konuda bölümlerini yetersiz görmektedir. Özetle Tablo 3'te öğrenciler yeterli kaynak ve teknolojik imkânlarla büyük oranda sahip olmadıklarını düşünmekte ve derslerdeki başarılarını arttıracak uygulamaların yapılmadığını düşünmektedirler. Ayrıca öğrenciler muhasebe dersleri ve içeriklerinin yeterince güncellenmediği ve onları çalışma hayatına yeterince hazırlayacağını düşünmediklerini ifade etmektedirler.

Tablo 4:Öğrencilerin Derslerle İlgili Yapılan Sınavlara İlişkin Görüşleri

Yargı	Sınav soruları başarıyı ölçecek nitelikte hazırlanmaktadır.		Sınavların yapılış şekli ile ilgili şikâyetlerimiz ve sınav sonuçları ile ilgili itirazlarımız önemsenmekte ve gerekli incelemeler yapılmaktadır.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	74	29,4	82	32,5
Katılmıyorum	46	18,3	62	24,6
Fikrim Yok	25	9,8	37	14,7
Katılıyorum	77	30,6	44	17,5
Kesinlikle Katılıyorum	30	11,9	27	10,7
Toplam	252	100,0	252	100,0

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin derslerle ilgili başarılarının ölçüldüğü sınavlarda sorulan soruların, başarılarını ölçme niteliğine sahip olmadığını düşünen öğrencilerin oranı % 47,7 iken, soruların, başarılarını ölçme niteliğine sahip olduğunu düşünen öğrencilerin oranı % 42,5 de kalmıştır. Geri kalan % 9,8'lik öğrenci grubunun konuyla ilgili bir fikri olmadığı görülmüştür. Sınavların yapılış şekli ve değerlendirilmesi ile ilgili sorulan soruya ise, öğrencilerin büyük çoğunluğunun olumsuz yanıt verdiği, ayrıca sınav sonuçlarına yapılan itirazlarının öğretim elemanları tarafından önemsenmediğini düşündükleri görülmektedir.

Tablo 5: Öğrencilerin Muhasebe Derslerine Giren Öğretim Elemanları İle İlgili Görüşleri

Yargı	Muhasebe derslerine giren öğretim elemanları derslere önem vermekte ve derslere hazırlıklı olarak girmektedir.		Öğretim elemanları muhasebe derslerinde anlatılan konulara yeterince hâkimdir.		İhtiyacımız olduğunda, ders saatleri dışında öğretim elemanlarına ulaşmak ve bilgi almak mümkündür.		Öğretim elemanları muhasebe derslerinde öğrencilere karşı adil ve tarafsız davranmaktadırlar.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	31	12,3	28	11,1	56	22,2	68	27,0
Katılmıyorum	37	14,7	46	18,3	49	19,4	49	19,4
Fikrim Yok	36	14,3	31	12,3	28	11,1	32	12,7
Katılıyorum	93	36,9	90	35,7	84	33,3	63	25,0
Kesinlikle Katılıyorum	55	21,8	57	22,6	35	13,9	40	15,9
Toplam	252	100,0	252	100,0	252	100,0	252	100,0
Yargı	Öğretim elemanları öğrencilerle olan iletişimlerine önem vermektedirler.		Öğretim elemanları muhasebe alanındaki yenilikleri takip etmekte ve bunları öğrencilerle paylaşmaktadırlar.					
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde				
Kesinlikle Katılmıyorum	57	22,6	66	26,2				
Katılmıyorum	57	22,6	47	18,7				
Fikrim Yok	44	17,5	35	13,9				
Katılıyorum	65	25,8	73	29,0				
Kesinlikle Katılıyorum	29	11,5	31	12,3				
Toplam	252	100,0	252	100,0				

Tablo 5, öğrencilerin muhasebe derslerine giren öğretim elemanları ile ilgili görüşlerini yansıtmaktadır. Tablo incelendiğinde, öğrencilere, muhasebe derslerine giren öğretim elemanlarının derslere hazırlıklı girip derse önem verip vermedikleri, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde anlatılan konulara hâkim olup olmadıkları, ders saatleri dışında öğrencilerle bilgi paylaşımına önem verip vermedikleri, derslerde ve sınavlarda öğrencilere karşı adil davranıp davranmadıkları konularında sorular sorulmuştur. Öğrencilerin bu sorulara verdikleri yanıtlara bakıldığında, öğrencilerin yüzde olarak çoğunluğunun öğretim elemanlarının derslere hazırlıklı girdiği, anlatılan konulara hakim oldukları ve bilgi paylaşımına açık olduklarını düşündükleri görülmektedir. Ancak öğrencilerin % 46,4'ünün, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilere karşı adil ve tarafsız davranmadıklarını düşündükleri belirlenmiştir. Buna karşın öğretim elemanlarının adil ve tarafsız davrandığını düşünenlerin oranının ise % 40,9'da kaldığı görülmektedir. Tablo 5'in son iki yargısı incelendiğinde, öğrencilerin muhasebe derslerine giren öğretim elemanlarının muhasebe alanındaki yenilikleri takip edip öğrencilerle paylaşmadıklarını düşündükleri

görülmektedir. Bu konudaki oranlar, % 44,9 katılmıyorum şeklinde ve % 13,9 fikrim yok şeklindeki olumsuz görüşlerle ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin öğretim elemanlarının öğrencilerle olan iletişimlerine dikkat etmedikleri yargısı taşıdıkları görülmüştür. Bu yargı ankete katılan öğrencilerin % 45,2'sinin olumsuz görüş vermesi ve % 17,5'inin fikrim yok cevabının vermesi şeklinde ifade edilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Muhasebe Bölümü İle İlgili Görüşleri

Yargı	Mezun olduğumuzda muhasebe uygulamaları ile ilgili tam bilgiye sahip olacağımızı düşünüyorum.		Bölümümüzde yaptırılan staj uygulaması esnasında teorik bilginin pratiğe dönüşmesi sayesinde deneyim kazanmaktayız.		Muhasebe bölümünde ilgi alanlarımıza uygun ve ihtiyaçlarımızı karşılayacak sayı ve çeşitlilikte seçmeli dersler bulunmaktadır.		Mezun olduğumuzda bilgisayarlı muhasebe konusunda öğrendiğimiz paket programların yeterli olacağını düşünüyorum	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	80	31,7	46	18,3	68	27,0	83	32,9
Katılmıyorum	68	27,0	42	16,7	53	21,0	59	23,4
Fikrim Yok	36	14,3	26	10,3	39	15,5	40	15,9
Katılıyorum	49	19,4	78	31,0	63	25,0	42	16,7
Kesinlikle Katılıyorum	19	7,5	60	23,8	29	11,5	28	11,1
Toplam	252	100,0	252	100,0	252	100,0	252	100,0
Yargı	Muhasebe bölümünde verilen yabancı dil eğitimi yeterlidir.		Muhasebe mesleğinin durumu ve geleceğine yönelik konferans ve sempozyumlar yeterince düzenlenmektedir.		Muhasebe bölümü öğrencisi olarak muhasebe alanındaki gelişmeleri merak edip takip ediyorum.		Muhasebe bölümü mezunu olmak iş hayatına atılmakta avantaj sağlar.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	94	37,3	106	42,1	35	13,9	34	13,5
Katılmıyorum	68	27,0	61	24,2	49	19,4	31	12,3
Fikrim Yok	17	6,7	28	11,1	35	13,9	37	14,7
Katılıyorum	45	17,9	37	14,7	83	32,9	87	34,5
Kesinlikle Katılıyorum	28	11,1	20	7,9	50	19,8	63	25,0
Toplam	252	100,0	252	100,0	252	100,0	252	100,0

Tablo 6, öğrencilerin muhasebe bölümü ile ilgili görüşlerini ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Muhasebe bölümü öğrencilerinin % 58,7'si, mezun olduklarında bölümden aldıkları teorik ve uygulamalı eğitim ve muhasebe uygulamaları ile ilgili tam bir bilgiye sahip olamayacaklarını düşünmektedir. Öğrencilerin sadece % 26,9'u bu konuda olumlu düşünmektedir. Ankete katılan öğrencilerin % 48'i muhasebe bölümünde ilgi alanlarına uygun, ihtiyaçlarını karşılayacak sayı ve çeşitlilikte seçmeli dersler olmadığını

düşünmektedir. Bu nedenle, seçmeli ders uygulamasının bu nedenle bu bölümlerde arttırılması gereği ortaya çıkmıştır. Muhasebe bölümlerinde verilen teorik dersleri destekleyen, bilgisayarlı muhasebe derslerinde öğretilen paket programların, mezuniyet sonrası yeterli olup olmadığı sorusuna; öğrencilerin % 56,3 yeterli olmayacaktır şeklinde cevap vermiştir. Bu nedenle bilgisayarlı muhasebe derslerinde, piyasadaki güncel gelişmeler takip edilerek en uygun ve güncel programların öğretilmesi zorunluluğu kaçınılmaz hal almaktadır. Tablo 6 da, öğrencilere sorulan bir dizi sorudan biri de mezun olduğunuzda muhasebe uygulamaları ile ilgili tam bir bilgiye sahip olup olamayacaklarıdır. Öğrencilerin % 58,7'si tam bir bilgiye sahip olamayacağı düşüncesi taşırken, % 14,3'ü fikrim yok şeklinde yanıt vermişlerdir. Anketimizde muhasebe bölümünde verilen yabancı dil eğitiminin yeterli olup olmadığı da araştırılmıştır. Muhasebe bölümünde, yabancı dil eğitimi gerek öğretilen birçok paket programın yabancı dilde olması gerekse Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uluslararası Finansal raporlama Standartlarından çevrilmesi ve en önemlisi birçok büyük şirketin artık mali tablolarını uluslararası alanlarda yayınlaması nedeniyle, birden çok dilde mali tablo hazırlanması açısından önem taşımaktadır. Öğrencilerin yaklaşık % 70'i verilen yabancı dil eğitiminin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Tablo 6'nın son bölümünde; öğrencilere muhasebe alanındaki gelişmeleri takip edip etmedikleri, okullarında muhasebe mesleğinin durumu ve geleceğine yönelik sempozyum ve panellerin düzenlenip düzenlenmediği ve muhasebe bölümü mezunu olmanın kendilerine iş hayatında avantajlar sağlayıp sağlamayacağı sorulmuştur. Bu bölümde verilen yanıtlar incelendiğinde, öğrencilerin % 52,7'sinin muhasebe alanındaki gelişmelerle yakından ilgili olup bu gelişmeleri takip ettiği, ancak % 66,3'ünün bu gelişmelerin takip edilip bilgi sunulduğu sempozyum ve toplantıların yeterince düzenlenmediği görüşünü belirttiği görülmüştür.

Tablo 7: Öğrencilerin Muhasebe Mesleği İle İlgili Görüşleri

Yargı	Muhasebe mesleği güncel ve geçerli bir meslektir.	
	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	19	7,5
Katılmıyorum	40	15,9
Fikrim Yok	28	11,1
Katılıyorum	88	34,9
Kesinlikle Katılıyorum	77	30,6
Toplam	252	100,0

Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin muhasebe mesleğinin güncel ve geçerli bir meslek olduğunu düşündükleri görülmektedir. Özellikle Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda yapılan yeni düzenlemelerle bu mesleğin gelecek dönemlerde daha popüler olacağı aşikârdır. Muhasebe mesleğindeki gelişmeleri takip eden öğrenciler de bu noktada mesleğin güncel ve geçerli bir meslek olduğunu düşünmektedir. Nitekim anketimize katılan öğrencilerin % 65,5'i bu konuda olumlu görüş bildirmişlerdir ve muhasebe mesleğini güncel ve geçerli bir meslek

olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Tablo 7 öğrencilerin mesleğin geleceğine dair olumlu bakış açılarını içermektedir. Ancak meslek yüksekokulu öğrencilerinin gerek aldıkları eğitimin yetersiz olduğunu düşünmeleri gerekse de meslek yüksekokulu mezunu öğrencilerinin meslek elemanı olma haklarının 3568 sayılı yasada yapılan düzenlemelerle büyük ölçüde elerinden alınması bu geleceğin nasıl şekilleneceği konusunda önemli ölçüde soru işaretleri oluşmasına neden olmuştur. Çünkü, bir taraftan önemi artan bir taraftan da meslek mensubu ve meslek elemanı sayısı bakımından bu öneme ve ihtiyaca cevap verecek yeterliliğe ulaşması beklenen muhasebe mesleğinin, meslek elemanı olabilecek potansiyelin kaldırılması çelişki yaratmaktadır.

Tablo 8: Öğrencilerin Muhasebe Bölümünü Bitirdikten sonraki Düşünceleri

Yargı	Frekans	Yüzde
DGS ye girip fakülte mezunu olmak	119	47,2
Askere gideceğim	21	8,3
Bölümle ilgili bir işte çalışacağım	55	21,8
Farklı bir işte çalışacağım	29	11,5
Diğer	28	11,1
Toplam	252	100,0

Tablo 8’deki sonuçlar, öğrencilerin mezun olduktan sonra ne yapmak istediklerini ortaya çıkarmaya yönelik yargıları oluşturmaktadır. Öğrencilerin % 47,2’si Dikey Geçiş Sınavı’na (DGS) girip lisans mezunu olmak istediklerini beyan etmişlerdir. 3568 sayılı yasadaki değişiklikler hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerin oranı ile DGS sınavına girmek isteyen öğrencilerin oranı birbirine yakındır. Buradan öğrencilerin muhasebe mesleğini icra etmek istediklerini görmekteyiz. Çünkü öğrenciler 3568 sayılı yasa ile meslek elemanı olma haklarını yitirdikten sonra Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olabilmeyen yegâne şartı olan lisans mezunu olma şartını sağlayabilmek için DGS ve açık öğretim fakültesi mezunu olma seçeneklerini önemli ölçüde değerlendirmek arzusu taşımaktadırlar. Ayrıca bu savı destekleyen tablodaki bir diğer gösterge, farklı bir işte çalışmak isteyen öğrencilerin oranının sadece yüzde 11,5 olmasıdır. Tablodaki “diğer” seçeneğini işaretleyen 28 öğrencinin yanıtları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bunun neticesinde 11 öğrencinin açık öğretim fakültesine devam edip lisans tamamlamak istediği, geri kalanların ön lisans mezunu olarak KPSS ye girip memur olmak istedikleri görülmüştür.

Tablo 9: Öğrencilerin 3568 Sayılı Yasa Hakkındaki Bilgi Düzeyleri

Yargı	Frekans	Yüzde
Evet	119	47,2
Hayır	133	52,8
Toplam	252	100,0

Tablo 9’da öğrencilere 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik Ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanununda 2008 yılında yapılan değişik ile “Serbest Muhasebeci” unvanının kaldırıldığını bilip bilmedikleri sorulmuştur. Çünkü yapılan bu değişiklik, meslek

yüksekokulu öğrencilerinin meslek elemanı olma haklarını ellerinden almış ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olabilmeleri için en az Lisans mezunu olma şartını getirmiştir. Öğrencilerin % 52,8'inin yapılan değişiklikten haberdar olmadığı ve mezun olduklarında meslek elemanı olma hakkına sahip olduklarını düşündükleri görülmüştür. Buna karşı öğrencilerin % 47,2'si bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. Bu tabloya bağlı olarak anketimizde, “3568 sayılı yasada meydana gelen bu değişiklik hakkında bilgi sahibi olsaydınız bölümünüzü yine tercih eder miydiniz” şeklinde sorulan soruya öğrencilerin %52,4'ü hayır yanıtını vermiştir. Bu sonuçlar öğrencilerin bu bölümü tercih etmelerinde meslek elemanı olma arzularının önemli bir paya sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin Yasa Hakkındaki Bilgi Düzeyi ve Tercih Etme Durumu

3568 Sayılı Yasa değişikliğinin bilinirliği	Yine tercih eder miydiniz?		Toplam
	Evet	Hayır	
Evet	72	47	119
Hayır	48	85	133
Toplam	120	132	252

Yukarıdaki tabloda yapılan karşılaştırmada öğrencilerden 3568 Sayılı Yasadaki değişiklik hakkında bilgi sahibi olmayanların % 64'ünün, değişiklik hakkında bilgi sahibi olmaları durumunda bölümlerini tercih etmeyeceklerini bildirdiği görülmüştür. Buradan çıkan bu yüksek oran ile muhasebe ve vergi bölümü öğrencilerinin bu bölümü seçerken gerekli rehberlik eğitimini almadıkları eğer almış olsalardı bu bölümü seçmeyecekleri görülmüştür. Bunun neticesinde bu bölümün popülerliğini yitireceğini, tercih edilirliğinin bundan sonraki yıllarda önemli derecede azalacağını, meslek ara elemanı yetiştiren meslek yüksekokullarının bu fonksiyonunu önemli ölçüde bu bölüm için yitireceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

7. SONUÇ

Meslek Yüksekokulları ticari faaliyetlerde ara eleman yetiştirme misyonu ile kurulmaktadır. Muhasebe ve Vergi Bölümlerinin 2008 yılından sonra verilen diplomalar incelendiğinde “meslek elemanı” unvanının kaldırılarak “yüksekokul mezunu” ibaresinin yer alması bölümü okuyan öğrencilerin aleyhine bir durum oluşturmakta ve aynı zamanda meslek yüksekokullarının kuruluş misyonları ile ters düşmektedir. Yeni Türk Ticaret Kanunu Muhasebe meslek elemanlarına önemli sorumluluklar yüklemektedir ve bu sorumluluğa paralel olarak iş yüklerinin artması kaçınılmazdır. Bu açıdan bakıldığında yapılacak “ön muhasebe” işlemleri önem kazanacaktır. Muhasebe ve Vergi bölümlerinde mezun olan öğrencilerin “ön muhasebeci” unvanı ile mezun edilerek yeni bir istihdam alanı yaratılması muhasebe meslek mensuplarının Türk Ticaret Kanunu ile artacak iş yüklerini azaltacağını düşünmekteyiz. Meslek Yüksekokulu muhasebe ve vergi bölümü mezunu olacak öğrencilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için bir başka önerimiz ise, bölümlerin kapatılarak aynı adla dört yıllık yüksekokulların açılmasıdır. Aynı uygulama iki yıllık Ebelik ve Hemşirelik

bölümleri için uygulanmıştır. Yapılan uygulamayla iki yıllık Ebelik ve Hemşirelik bölümleri kapatılarak dört yıllık yükseköğretim statüsü kazandırılmış, eğitim düzeyleri yükseltilmiş, dört yıllık yükseköğretim statüsü kazandığı için akademik kadroları güçlendirilmiştir.

Araştırmamızın bulguları değerlendirilip sonuçlar yorumlandığında ortaya çıkan noktaların, öncelikle Malatya meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğunun tercih yaparken sınavsız geçiş haklarını kullanarak (meslek lisesi çıkışlı olmaları neticesinde) bu bölüme yerleştiğini görmekteyiz. Öğrencilerin tercihlerinde etkili olan önemli bir unsurunda muhasebe mesleğinin geçerli ve geleceği olan bir meslek olduğu düşüncesidir. Bu düşünceye istinaden meslek elemanı olma hakkına sahip olduklarını düşünmeleri de tercih etmelerinde pozitif etki yapmıştır. Ancak 3568 sayılı meslek yasasını inceleme olanakları olmaması veya incelememeleri, tercih öncesi konuyla ilgili doğru rehberlik hizmeti almamaları sonucu yapılan tercihin birçok öğrencide konuyu öğrendikten sonra ciddi pişmanlık yarattığı, bilmeleri halinde kesinlikle tercih etmeyeceklerini bildirmeleri şeklinde tespit edilmiştir.

Araştırmada çıkan diğer sonuçlar; öğrencilerin bölümlerindeki teorik ve uygulamalı eğitim seviyesinin yetersiz olduğu, fiziki, teknik ve sosyal imkânlardan memnun olmadıkları, öğretim üyeleri ile iletişimlerinden memnun olmadıkları şeklinde belirlenmiştir. Bu sonuçlarda öğrencilerin Yaklaşık % 45,2 sinin birinci sınıfta olması ve okula adaptasyon süreçlerinin tamamlanmamış olması ile teorik eğitimi kavrayabilecek alt yapıya henüz ulaşamamış olmalarının etkisinin büyük olduğunu düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

Büte, Mustafa (2010), “Meslek Yüksekokulu Yöneticilerinin Kişisel ve Örgütsel Vizyonları”, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt 24, Sayı 4, ss. 175-193.

Demir, Berna - Subaşı, Şerife (2008), “Muhasebe Programlarına Sınavsız Geçiş Hakkı Olan Öğrencilerin Profili ve Muhasebe Mesleğine Bakışları”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 37, Ocak, ss. 88-97.

Demir, Mehmet- Çam, Mustafa (2006), “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 32, Ekim, ss. 160-169.

Eleren, Ali - Kayahan, Cantürk (2007), “Muhasebe Eğitiminin Öğrenci Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında Bir Araştırma”, Muhasebe ve Denetime Bakış, Sayı 23, Eylül, ss. 47-64.

Gençoğlu Gücenme, Ümit - İşseveroğlu, Gülsün (2010), “Türkiye’de Meslek Yüksekokullarındaki Eğitimin Muhasebe Mesleğine Katkısı Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 47, Temmuz, ss. 28-40.

İşseveroğlu, Gülsün - Gençoğlu Gücenme, Ümit (2011), “Türkiye’de Meslek Yüksekokullarının Bölge İhtiyaçlarına Uygunluđu Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 49, Ocak, ss. 24-36.

Özcan, İrfan - Ünal, F. Güler - Helhel, Yeşim (2009), “Muhasebe Programı Öğrencilerinin Cinsiyet ve Öğretim Durumunun Muhasebe Mesleğine Yönelik Tutumları ile İlişkilendirilmesi”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 41, Ocak, ss. 170-181.

Özdemir, Serkan (2010), “Ön Lisans Muhasebe Öğrencilerinin Kariyer Planlanmasını Etkileyen Unsurlar: Ege Bölgesinde Bir Araştırma”, Muhasebe ve Bilim Dünyası Dergisi, Cilt 12, Sayı 2, Haziran, ss. 103- 122.

3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu.

Yardımcıoğlu, Mahmut - Büyükşalvarcı, Ahmet (2007), “Muhasebe Eğitiminde Meslek Yüksekokullarının Yeterliliği ve Tercih Edilme Sebepleri: Selçuk Üniversitesinde Bir Uygulama”, Öğrencilerin Profili ve Muhasebe Mesleğine Bakışları, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 36, Ekim, ss. 173-178.

EK 1: 2008 Yılı Öncesi Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Bölümü Diploması

Diploma No:4676

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
MALATYA MESLEK YÜKSEKOKULU
ÖN LİSANS DİPLOMASI

*Yükseköğretim Kanunu ve ilgili Yönetmelik Hükümlerine uygun olarak,
MUHASEBE Programını 22.10.1998 tarihinde başarı ile tamamlayan
Songül ŞAHBAZ*

*Kanunların verdiği hak ve yetkileri kullanmak üzere Önlisans Diploması ve Meslek elemanı
ünvanını almaya hak kazanmıştır.*

[Signature]
Yrd.Doç.Dr. Cemal KOYUNOĞLU
Yüksekokul Müdürü V.

[Signature]
Prof.Dr.Fatih HİLMİOĞLU
Rektör

EK 2: 2008 Yılı Sonrası Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Bölümü Diploması

T.C. Kimlik No : 34693966466

Diploma No : 9609

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
MALATYA MESLEK YÜKSEKOKULU
MESLEK YÜKSEKOKULU DİPLOMASI

*Yükseköğretim Kanunu ve İlgili Yönetmelik Hükümlerine uygun olarak,
İktisadi ve İdari Programlar Bölümü Muhasebe Programını
01.10.2009 tarihinde başarıyla tamamlayan*

Cumali ÇOBAN

*Kanunların verdiği hak ve yetkileri kullanmak üzere Meslek Yüksekokulu
Diploması almaya hak kazanmıştır.*

[Signature]
Prof. Dr. Rifat GÜNEŞ
Müdür

[Signature]
Prof. Dr. Cemil ÇELİK
Rektör

